

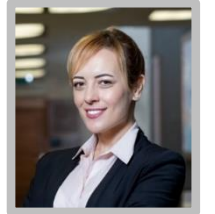
8. Yargı Paketi ile Öngörülen Değişiklikler

MART 2024

Kamuoyunda “8. Yargı Paketi” olarak bilinen Ceza Muhakemesi Kanunu ile Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılmasına Dair 7499 Sayılı Kanun (Kanun) 12 Mart 2024 tarihli ve 32487 sayılı Resmî Gazete’de yayımlanarak yürürlüğe girmiştir.

Özet

- 6100 sayılı Hukuk Muhakemeleri Kanunu (HMK) ile paralelliğin sağlanması amacıyla; 2004 Sayılı İcra İflas Kanunu (İİK), 5271 Sayılı Ceza Muhakemesi Kanunu (CMK) ve 6502 Sayılı Tüketicinin Korunması Hakkında Kanun’da (TKHK) düzenlenen süreler başta olmak üzere kanun yoluna başvuru sürelerinin yeknesaklaştırılmasına ilişkin değişiklikler öngörülmektedir;
- CMK’da düzenleme altına alınan basit yargılama usulü, hükmün açıklanmasının geri bırakılması (HAGB) kurumu, istinaf/temyiz süreleri ve 5237 Sayılı Türk Ceza Kanunu’nda (TCK) düzenlenen adli para cezasının asgari ve azami tutarları başta olmak üzere ceza mevzuatına ilişkin birtakım değişiklikler düzenlenmektedir;
- 5326 Sayılı Kabahatler Kanunu’nda düzenlenen parasal sınır güncellenmektedir;
- 6384 Sayılı Avrupa İnsan Hakları Mahkemesi’ne Yapılmış Başvuruların Tazminat Ödenmek Suretiyle Çözümüne Dair Kanun’da değişiklikler öngörülmektedir ve
- 6698 Sayılı Kişisel Verilerin Korunması Kanunu’nda (KVKK) kapsamlı değişiklikler yapılmaktadır.

Elif Demiröz
Ortak

Mehmet Deniz
Çelebisoy
Kıdemli Avukat

Gökçe Laleoğlu
Yasal Stajyer

Sürelerde Öngörülen Değişiklikler

Kanun ile İİK, CMK, TKHK, 4675 Sayılı İnfaz Hakimliği Kanunu, 5326 Sayılı Kabahatler Kanunu, 5395 Sayılı Çocuk Koruma Kanunu ile HMK'nın ilgili hükümlerinde düzenleme yapılarak kanun yolları bakımından "gün" olarak belirlenen süreler "hafta" ve "ay" şeklinde değiştirilmiş ve haftalık süreler 2 hafta olarak belirlenmiştir. Böylelikle ceza muhakemesindeki süreler ile medeni usul hukukuna tabi uyuşmazlıklara dair yasal süreler arasında uyum sağlanmakta ve hak arama yollarının kullanılmasında kişilerin olası hak kayıplarının önlenmesi ve belirlenebilirliğin artırılması hedeflenmektedir.

Ayrıca, hak arama hürriyetinin daha etkin kullanılması, hukuki güvenliğin güçlendirilmesi ve hak kayıplarının önlenmesi amacıyla kanun yollarına ilişkin başvuru sürelerinin, hükmün tefhimi yerine gerekçeli kararın tebliğinden itibaren başlamasına yönelik açık düzenlemeler yapılmaktadır. Bilindiği üzere, Kanun öncesinde, yargılama makamının türüne göre bazı yasal başvuru süreleri tefhimle başlamakta ve özellikle vekille takip edilmeyen işler bakımından bireylerin yargılama ile hak kaybına uğraması söz konusu olabilmekte idi. Yeni düzenlemeler ile buna dair yeknesaklık sağlanması ve adil yargılanma hakkının daha etkin kullanımı amaçlanmaktadır.

Ceza Mevzuatında Öngörülen Başlıca Değişiklikler

HAGB Kurumu Hakkında Düzenlemeler

- Kanun ile 2 yıl veya daha az süreyle hapis veya adli para cezasına mahkûm edilen sanıklar hakkında HAGB kararı verilebileceği şeklindeki düzenleme aynen korunmaktadır.
- HAGB kararlarıyla birlikte verilen müsadere (el koyma) kararları, HAGB kararının kesinleşmesiyle birlikte yerine getirilecektir.
- Yeni düzenleme ile, sanığın kabul etmemesi hâlinde, HAGB'ye karar verilemeyeceğine ilişkin hüküm yürürlükten kaldırılmaktadır.
- İstinaf yoluna başvurulamayacak hükümler hakkında verilen HAGB kararları hariç olmak üzere, HAGB kararına karşı istinaf yoluna başvurulabileceği kabul edilmektedir. Temyiz edilebilir nitelikteki hükümlere ilişkin verilen HAGB kararları da ilgililer tarafından temyiz edilebilecektir. Önceki düzenlemede, HAGB hakkında, yalnızca usulüne ve şartlarına uygun verilip verilmediği hususu, itiraz üzerine incelenmekte, salt HAGB kararları bakımından istinaf ve temyiz başvuru yolları kullanılamamakta idi.

İstinaf ve Temyiz Sürelerinde Değişiklikler

Yukarıda izah edildiği üzere, Kanun ile ceza yargılamasında da hukuk yargılamasında olduğu üzere hem istinaf hem de temyiz isteminin, hükmün gerekçesiyle birlikte tebliğ edildiği tarihten itibaren 2 hafta içinde talep edileceği düzenlenmektedir.

Adli Para Cezasının Tutarı

Kanun ile TCK'da düzenlenen bir gün karşılığı adli para cezası miktarları en az 100 TL ve en fazla 500 TL olarak yeniden belirlenmiştir.

Kabahatler Kanunu'nda Öngörülen Değişiklik

Kanun ile Kabahatler Kanunu'nda düzenlenen idari para cezalarına karşı başvuru üzerine verilen kararların kesinleşmesi için belirlenen parasal sınır 3.000 TL'den 15.000 TL'ye çıkarılmaktadır.

Tazminat Komisyonu'na İlişkin Düzenlemeler

- Kanun ile "6384 Sayılı Avrupa İnsan Hakları Mahkemesine Yapılmış Başvuruların Tazminat Ödenmek Suretiyle Çözümüne Dair Kanun'un" ismi "6384 Sayılı Tazminat Komisyonunun Görevleri ile Çalışma Usul ve Esasları Hakkında Kanun" olarak değiştirilmiştir. Bu değişiklikte paralel olarak, Adalet Bakanlığı bünyesinde, "Tazminat Komisyonu" isminde yeni bir komisyon kurulması öngörülmüştür.
- Ceza hukuku kapsamındaki soruşturma ve kovuşturma, özel hukuk ve idare hukuku kapsamındaki yargılamaların makul sürede sonuçlandırılmadığı iddiasıyla manevi tazminat ve koruma tedbirlerinden doğabilecek hak ihlali iddialarına dayanan maddi ve manevi tazminat taleplerinin, bundan böyle Anayasa Mahkemesi yerine Tazminat Komisyonu'na yapılması düzenlenmektedir. Bu düzenleme ile Anayasa Mahkemesi'nin bireysel başvuru incelemeleri yetkilerinin bir kısmının Adalet Bakanlığı'na devri ile önemli bir değişiklik gerçekleşmiş olacaktır.

KVKK'da Öngörülen Değişiklikler

- Kanun ile ihtiyaç duyulan özel nitelikli kişisel verilerin işleme şartları ile yurtdışına veri aktarımına ilişkin hükümlerde ve KVKK'da düzenlenen idari para cezalarının miktarı ve kapsamında birtakım değişiklikler yapılmıştır.
- KVKK'da öngörülen değişiklikler hakkında detaylı bilgi için büromuz tarafından konu hakkında hazırlanan makaleye göz atabilirsiniz.